

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dissertatio Paraeneticæ Apologetica In Vitam Mirabilem,
& Cœlestes Revelationes Venerabilis Virginis Marinæ De
Escobar Vallisoletanae, Ordinis Sanctimonialium S.
Brigittæ in Hispania Fundatricis**

Tanner, Jan

Neap., 1690

Appendix ad dissertationem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41415

APPENDIX

AD DISSERTATIONEM

De duobus extremis, vel credulitatis nimiae, &
securitatis; vel nimiae incredulitatis, & timo-
ris, in visionum, & revelationum
Censura, & Qualificatione
fugiendis.

*Ex Doctrina, quam Venerabilis Pater Ludovicus
à Ponte varijs in locis suorum Asceti-
corum operum tradit.*

I. **C**UM Viris in rebus etiam Spiritualibus ma-
xime versatis difficilimum sit, recta ad Cē-
suram visionum, & revelationum incedere
via, quin vel ad credulitatis nimiae, vel nimiae incre-
dulitatis semitam declinent, & utrumque sit in simili-
bus æquè periculosum: ad utriusque extremi periculū
vitandum, regulas in hac Appendice proponam uni-
versales, ex operibus Asceticis Venerabilis Patris Lu-
dovici à Ponte depromptas, & à tanto vitæ Spiritualis
Magistro, ut veriores, & securiores ad hunc Scopum
traditas. Hæ præsertim reperiuntur in summa illa cę-
lesti doctrina mysticæ Theologiæ plena, cui titulus est
Dux Spiritualis hispanicè *Guia Spiritual*, in qua, de
oratione, meditatione, & contemplatione, deque
visitationibus divinis, gratiis, & extraordinariis mo-
dis, quibus Deus hominibus loquitur, accuratè disse-
rens; ad discernendas à falsis veras visiones, inspira-
tiones, & revelationes Dei, boni, verique spiritus im-
N pul-

pulsus regulas prædictas, mirabili, & planè cœlesti lumine plenas, ne in re tanti momenti erraremus, nobis scriptas reliquit. In hoc enim Duce Spirituali tract. 1. cap. 23. § 1. sic ait.

2. *Primum igitur esto fundamentum, amplecti consilium S. Joannis 1. Epist. 4. 1. dicentis: Nolite omni spiritui credere, sed probate spiritus, si ex Deo sint. Si enim te absq; hoc examine projicias, ut credas quodcumque spiritus internè tibi dicit, graves illusiones ac deceptiones patieris; vel quia fidem adhibebis falso spiritui, credens esse verum, aut non adhibebis vero, credens esse falsum, & admittes Angelum Satanae, credens esse Angelum lucis, aut reiicies Angelum lucis, existimans esse Angelum Satanae; cum utrumq; sit valdè perniciosum: neq; enim minus nocet portam cordis Deo pulsanti claudere, credendo esse demonem: quàm pulsanti demoni aperire, si credas esse Deum. Et aequè perniciosum est, spiritum bonum (ut Apostus ait) ad Theff. 5. 19. extinguere, Sanctasq; ejus inspirationes; atq; est fovere malum, & execrandas ejus suggestiones. Necesse ergo est omnes spiritus probare, ut eos amplectamur & sequamur, qui sunt Dei: repellamus vero eidem contrarios. Hoc supposito fundamento latè hanc materiam ibi versat; & cap. 24. agit de aliis regulis, & magis particularibus indiciis boni spiritus, & admirandis ejus effectibus,*

3. Tractat etiam hanc materiam in eodè Duce Spirituali tract. 3. qui est, *de perfecta contemplatione, & unionione cum Deo;* præsertim cap. 8. in quo agit de tribus extraordinariis contèplationis formis, in quibus Deus D. N. mysteria sua manifestat per figuras corporeas, aut imaginarias, ac etiam sine illis: ac de admjrandis effectibus ac proprietatibus earum. Ubi postquam explicuit primum modum, quo Deus loquitur per figuras aliquas, imagines, aut externa signa, quæ sensibus cor-

po-

poris, & omnino vigilantibus percipiuntur; & quæ tanquam instrumenta accipit ad illustrandum spiritum, ut intelligat mysteria, quæ illi repræsentant: sunt enim veluti specula, in quibus videt anima divina mysteria, quæ Deus illi manifestat. Quo pacto in *rubo ardenti* Exodi 32. seipsum manifestavit *Moyse*. Et Joanni Baptistæ manifestavit abundantiam spiritus divini quiescentis super Christum per *Columbam de Cælo manentem super ipsum*; & abundantiam spiritus communicati Apostolis per *linguas ignis*. Postquam hoc, in quam, explicuit, transit ad explicandum modum contemplationis per interiores figuras in parte animæ inferiore, quam imaginationem, vel sensum internum appellamus; in quibus solet Deus seipsum nobis manifestare, suaque mysteria revelare altero è duobus modis, ut ait S. Thomas 22. q. 174. ar. 2. & 3. vel imagines, & figuras, quæ prius in eis erant, ita disponendo, & ordinando, ut id referant, quod ipse intendit; aut alias recens figuras formando, per quas illustret intellectum ad intelligendum, & penetrandum, quod illi repræsentant, & ibi ex scripturis probat, hoc modo frequenter Deum egisse cum Profetis veteris, & novi testamenti.

4. Postea autem nu. 3. addit. *Et quoniam manus Domini non est abbreviata, nec alia nunc est, quàm fuerit olim, etiam nunc concedit multis personis rare virtutis, quas ipse in suas accepit, hunc modum contemplantionis, seipsum illis ostendendo, aut in forma infantuli, aut in cruce, aut in aliis figuris, & imaginibus; quæ divinas personas repræsentant, aut Angelos, aut Sanctos, aut alia varia mysteria, quod totum geritur in facultate animæ imaginatrice, in qua ponit Deus speculum sive librum, in quo superior intellectus pars, divina luce illustrata, videat legatq; ingentibus admirationis, & amoris affectibus, quod illi Deus vult revelare. Nam hujusmodi imagines, etiam sunt tan-*

quam signacula imprimantia in anima veritates, virtutesque caelestes, quas referunt: idque modò cum teneritate quadam, & suavissimis lacrymis; modò cum jubilis, & exultationibus jucundissimis; modò cum arētissima charitatis unionione, qua quietissimè Deum ipsum complectitur, licet magna cordis vehementia. Interdum veluti suspensa aspiciens, & audiens: nihil tamen loquens; licet aliquando etiam loquatur; quamvis parcè: & cum opus est, petit aliquid sibi, aut aliis juxta necessitatem, quæ impulit ad orandum; aut juxta Dei inspirationem ad id inducentis: semper tamen adeò mutatam, & cum tanto profectu se deprehendit, ut facile advertatur, esse Deum, qui per eas imagines loquatur, & talia in ipsa faciat.

Deinde in eodem capite 8. §. 2, agit de supernaturali contemplatione per similitudines, & in primis probat figuras imaginarias infusas à Deo in contemplatione multum differre ab iis, quas nos industriâ nostrâ in imaginatione formamus; & earum discrimè affignat. *Nostræ enim figuræ* (inquit) *ut plurimum sunt de rebus, quas vidimus, aut audivimus, aut alio sensu percepimus, hæc verò plerumque sunt rerum, quas nunquam vidimus, neque audivimus, neque in cogitationem nostram inciderunt. Nostræ sunt mera figuræ, quæ ad summum emolliunt aliquantulum cor, suntque ex usu ad intellectus ratiocinationem; At hæc sunt vivacissimæ, eo quod in eis representetur DEUS vivens, Et Angeli, & Sancti ejus: efficiuntque effectus stupendos in intellectu, & voluntate, ad quos nullis nostris viribus aut industria pertingere possemus. Illæ nostræ brevi tempore durant, & facile transeunt, estque nobis liberum eas, vel accipere, vel dimittere. Illæ Dei remanent valdè affixæ animæ nostræ, earumque effectus diutissimè durant cum magno profectu nostro, veniunt tanta divini spiritus vi, ut non possimus prætermittere, quin eas acceptemus, &*
quid

quid per eas nobis dicatur, attendamus. Nostræ denique semper ferè sunt eadem: in his vero stupenda est varietas plurimæ comparationes, & gratissimæ similitudines, quæ celestium Mysteriorum arcana nobis aperiunt. Deindè subiungit: Et hic modus comparationum frequentissimus est in contemplatione, eo quod DEUS D. N. accommodet se nostro modo cõcipiendi res spirituales per corporis similitudines. Et in hoc sensu S. Bernardus declarat illã promissionẽ, quã fecit cant. 1. 10. DEUS suã spõsã, cupienti ipsum videre in claritate meridiei, dixit enim Murénulas aureas faciemus tibi, vermiculatas argento, si-
 ve juxta aliam versionem, similitudines auri fabri faciemus tibi, cum distinctionibus argenti, quasi diceret illi, revelabo tibi mysteria divinitatis meæ, per varias sensibilibium rerum similitudines, quibus fides per auditum ingressa, valde illustretur, & confirmetur. Divinæ res, inquit Bernardus sunt quas dicimus, sed nemo illas benè assequetur, nisi qui sit expertus. Quæ tamen declarari possunt ex iis, quæ Verbum Incarnatum in suis sermonibus afferebat, declarans Mystéria Regni Cælorum per parabolas, & similitudines harum rerum visibilibium. Et in hunc modum internè imprimat imaginationi nostræ præclaras similitudines, & comparationes, quæ illustrantes intellectum, jucundissimam, & valdè clarã reddunt meditationem, & contemplationem divinorum Mysteriorum. Quoniam verò res hujusmodi delicatæ exemplis melius capiuntur, duo, vel tria recentia valdèque utilia hic ponam, cujusdam personæ jam vita functæ, cui hujusmodi visiones erant valdè frequentes: de cujus veritate, ac virtute propterea sum securus, quod in ea inveniuntur illa indicia, & signa, quæ in primo tractatu sunt posita. Et statim adducit tria egregia exempla visionum sensibilibium, quas habuit illa persona, quæ sanè diversa fuit à Venerabili Marina de Escobar; nam hæc super vixit novem annis
 Ve-

Venerabili Patri, qui obiit anno 1624. illa autem jam obierat anno 1608. quando hæc scripsit V. Pater.

Materiam hanc egregie prius explicuit magnus hic vitæ spiritualis Magister tomo primo meditationum parte 3. meditatione 19. nam expendens, quomodo Christus Dominus super mare ambulâs. *Mat. 6. 43. phantasma* à discipulis existimatus fuerit; hinc varia documenta elicit ad discernendum Christi verum spiritum à phantastico, sive imaginario, verumque, & solidum fervorem, & affectus, quos DEUS, dum pias animas visitat, in oratione jucunda sua præsentia in eis efficit; sic enim loquitur puncto 3. illius meditationis.

Circa verbum illud (inquit) Apostolorum, quia phantasma est, considerata sunt tria hominum genera, qui cū Christo Domino agentes, alios atque alios de ipso, ejusque rebus conceptus habent. Alii enim quod re ipsa phantasma est, & umbra phantastica, Christum verum esse existimant; somnia enim sua, & imaginarias apprehensiones pro certis verisque habent revelationibus; affectus, & animi sui perturbationes, veras judicant esse virtutes; nam imprudentem iram suam, zelum existimant; turpem amorem dicunt esse spiritualem. Hi ut plurimum sunt superbi, præsumentes, & proprio judicio nimium tribuentes. Quamobrem sæpè Satanas se transfigurans in Angelum lucis, eis persuadet propriam ipsorum sententiam, verissimam esse lucem; cum verè sint tenebræ; & aliàs proprium ipsorum judicium, Satanae fungens officio, facit eos credere omnes internos suos motus, & instinctus esse ab spiritu S. cū re ipsa à proprio suo, carnali, seculari, superbo cæcoque dictentur. Aliàs propria imaginatio, cum capitis præsertim imbecillitate, eos decipit, dum adeo vivam Christi imaginem sibi illa effingit, ut Christum ipsum verum existiment, & fictitio hoc favore inaniter evanescent, sibi persuadentes ea verba, quæ paulò antè ipsi fortè cogitaverant, aut quæ libenter audirent ab ipso

ipso Christo esse prolata . Ac denique etiam ipsi valde spirituales, qui veras DEI inspirationes habere consueverunt, judicant interdum tales esse, proprias ipsorum ratiocinationes, sicut Nathan Propheta accidit 2.Re.7.3.13. cum dixit David, cogitanti domum Domino edificare : Omne, inquit, quod est in corde tuo, vade, & fac: quia Dominus tecum est . Adnotavit autem S.Gregor.2.Dialog.21. & Homil.2.in Ezech. Non ex revelatione id dixisse Nathan, sed ex proprio judicio, siquidem eadem nocte dixit Dominus eidem Nathan, ut diceret Davidi, non ipsum, sed filium ejus domum Nomini Domini ædificaturum, Eodem etiam modo decepti de aliorum spiritualibus motionibus judicium faciunt; fidem facile iis, quæ ipsis dicuntur, adhibentes, seq; signis externis apparentiisque induci patientes . Ex quo fit, ut approbent ea, quæ verè sunt phantasmata; illamq; viam teneant, de qua Prov.14.21. Spiritus Sanctus ; Est via, quæ videtur homini justa, novissima autem ejus deducunt ad mortem .

Alii contrà omninò, quod vere Christus est, Phantasma existimant, & solidam virtutem appellant passionem; verã inspirationem, proprii spiritus impulsu judicant juxta illud Mat.6.48. At illi, ut viderunt eum ambulante super mare, putaverunt phantasma esse, & conturbati præ timore clamaverunt dicentes, quia phantasma est. Tales solent esse nimis timidi, scrupulosi, & ignari, qui ob suam ignorantiam, aut timidam, & melancolicam complexionem illic trepidaverunt timore, ubi non erat timor. Psal. 52.6. Quod interdum etiam iis accidit, qui in via spiritus aliquos progressus fecerunt: cum graves aliquæ tē-tationes, & tempestates exurgunt; sicut in hac occasione, Apostolis accidit, ipso Christo Domino has tenebras, dubiaq; permittente : sit ne Deus, an Phantasma, quod ipsis oculis cernunt, & experientia noverunt : quò sic exerceantur, & roborentur, crescantq; in humilitate, & aliis virtutibus, tunc enim

enim terribilior censenda tentatio est, cum illud ipsum, quod Deus tamquam remedium mihi offert, novam interpretor deceptionem. Et similiter decepti aliqui increduli, & inexperti de aliorum spiritualibus motionibus sentiunt, de iis, quæ ignorant, blasphemantes: existimantes, visiones omnes ac revelationes, & opera, quæ vident, audiuntve admiranda, phantasmata, atque deliria esse. Idque perinde asserunt, atque si hisce temporibus nemini se Deus, sicut olim Sanctis communicaret. Utrumque hoc ex S. Greg. hom. 5. in Ezech. extremè est perniciosum: neque enim minus malum censeretur debet, si Christum existimes esse phantasma, quàm si contra, habeas phantasma pro Christo, aut repellas quod est DEUS, existimans esse demonem, quam admittere quod re vera est demon, existimans esse DEUM: Et æquè noxium est si carnis impetum sequaris, credens esse Spiritus S. atque spiritus impulsum extinguere, credens esse carnis impetum.

Tertium hominum genus mediam tenet viam, quæ est juxta S. Ioan. consilium. Nolite omni spiritui credere, sed probate spiritus, si ex DEO sint: quo examine præmisso, gratia DEI assistente iudicium quale oportet de rebus omnibus faciunt, ac distinguunt id, quod est verè Christus, ab eo quod est phantasma, & mera apprehensio, tam in rebus propriis, quam alienis, quas examinant, soletque DEUS ad id conferre donum illud, quod Apostolus 1. Cor. 12. 10. spirituum discretionem appellat, quod præcipuè Magistris Ecclesiæ communicat, quos propterea Examinatores, & spirituum malorum Probatores appellat. Hier. 6. 27. Ad quos propterea par est eos recurrere, qui sunt minus experti, ne decepti aut falsum aurum pro vero recipiant, aut verum tanquam falsum reiiciant. Debemusq; omnes hanc celestem lucem à Christo Domino nostro ne aberremus, petere dicentes: O celestis Magister, & verè Spirituum Ponderator: Prou. 16. 2. ne quæso me patiaris eam tibi

tibi iniuriam inferre, ut phantasma appellem quod verè DEUS est, aut DEUM, quod est verum phantasma. illustra me potius divina luce, ut alterum horum ab altero discernere valeam: adjuva me etiam, quò boni Spiritus impetum sequar; fugiam verò mali. Amen.

Et postea tom.2. Meditat. par.4. Meditat.6. expèdendens quod narrat S. Lucas cap.22. & Marcus cap.16. quomodo piæ mulieres regressæ à monumento, narraverunt Apostolis lugentibus, & flentibus quæ audierunt ab Angelis de Christi resurrectione; sed illi audientes, quia Jesus viveret; non credederunt illis: & visa sunt ante illos sicut deliramenta verba ista. Hæc, inquam, expendens, hoc insigne tradit documentum. Ex his discam, (inquit) duo mihi extrema esse vitanda; alterum eorum: qui levissimè adhibent fidem quibusvis muliercularum revelationibus, & visionibus, non sine periculo credendi multa, quæ sunt planè deliria, somnia, aut imaginationis meræ apprehensiones; alterum est duriorum, & valde ad credendum difficultium, qui omnia æstimant deliramenta, qui maximus est etiam error: nam licet sint fæminæ, & homines planè ignari, solent interdum ob suam devotionem, & fervorem fieri digni, quibus veræ fiant apparitiones Angelorum, & ipsorum Domini, sicut in presenti casu cernere licet: ac propterea merito est illis fides adhibenda; præcipuè cum eadem

visiones, & cedant in confirmationem veritatum San-

ctæ nostræ fidei. Nec minor est error, delirium

imaginationis, revelationem Dei ap-

pellare; quàm contrà, revela-

tionem Dei, appellare de-

lirium imagina-

tionis.